

Tretia najväčšia ekonomika eurozóny zatiaľ krízou pláva skôr nenápadne.

Ekonomika krajiny sa posledných 20 rokov pohybuje v anemickom raste, ktorý len výnimočne prekročil 2 %. Sotva to môžeme prisúdiť šetreniu.

Francúzom Komisia povolila zagarantovať 7 miliardovú pôžičku automobilke PSA, ktorá má vážne problémy.

Nad talianskymi bankami sa zmráka. Portugalci chcú znížiť daň z príjmu. Obama má malý disk.

„Veľké ticho“ je vynikajúci taliansky western s démonickým Klausom Kinskim ako záporákom. Zároveň je to dobré pomenovanie pre situáciu v Taliansku. Tretia najväčšia ekonomika eurozóny zatiaľ krízou pláva skôr nenápadne. Krajina nezažila obrovskú realitnú bublinu ako Írsko či Španielsko, jej obrovský bankový systém ustál derivátový kolaps a zatiaľ dostali pomoc „len“ v podobe nákupu ich dlhopisov Európskou centrálnou bankou a cez jej program pôžičiek LTRO. Táto pomoc síce dosiahla niekoľko stoviek miliárd eur, oveľa viac ako dostalo Grécko, ale v mediálnych ohlasoch z Talianska neprekonal Berlusconiho eskapády.

No pohľad na čísla aj laikovi naznačí, že tu je niečo veľmi zle. Ekonomika krajiny sa posledných 20 rokov pohybuje v anemickom raste, ktorý len výnimočne prekročil 2 %. Sotva to môžeme prisúdiť obľúbenému vinníkovi – šetreniu. Taliani nešetřili ani omylom, naopak, „našetřili“ si gigantický dlh vo výške 130 % HDP. Jeho zníženie sa tak skoro na program nedostane, keďže talianska ekonomika má rásť v nedohľadne. Výnos talianskych dlhopisov sa drží v bezpečnom pásme len vďaka prísľubu ECB zasiahnuť ak bude treba. Talianska vláda sa pre finančné suchoty rozhodla pozdržať platby súkromnému sektoru, čo ešte viac zareže tvorbu pracovných miest.

Vďaka krachujúcim podnikom pribúdajú bankám zlé úvery a nie je ich veru málo. Zhoršujú sa nepretržite už 27 mesiacov a na konci marca dosiahli 249 miliárd eur, 14,2 % všetkých pôžičiek. Talianska centrálna banka zintenzívnila kontrolu kvality úverov a prikázala vytvoriť dodatočné opravné položky vo výške 3,4 miliardy eur. To nemusí ani zďaleka stačiť a aj preto ratingová agentúra Standard and Poor's minulý týždeň zhoršila rating rovno 18 talianskym bankám.

Francúzom Komisia povolila zagarantovať 7 miliardovú pôžičku automobilke PSA, ktorá má vážne problémy. Táto garancia de facto predstavuje takmer pol miliardovú priamu dotáciu, okrem nej dostane PSA z daní aj 86 miliónov na vývoj nového motora. Táto situácia je skvelý modelový príklad toho, ako sme sa za uplynulých 6 rokov krízy absolútne nepoučili a neustále opakujeme tie isté chyby. Francúzska vláda sa všemožne snaží PSA sťažiť reštrukturalizáciu a miesto toho im ponúka peniaze daňových poplatníkov. Problém sa tak nevyrieši, len odsunie, ostatní podnikatelia budú mať kvôli vyšším daniam menej zdrojov a štát sa zatiaľ potápa hlbšie do dlhu. V menších či väčších obmenách vidíme podobné konanie naprieč EÚ. Pritom konkrétny problém automobiliek sa už raz odsúval rovnakým spôsobom v roku 2009 (spomínate si na šrotovné?).

Zlých krokov v boji proti kríze bolo spravených viac ako pri prvej hodine na tanečnej. A stále sme mimo rytmu. Kontroverzná daň z finančných transakcií, ktorú pripravuje 11 krajín eurozóny vrátane Slovenska má podľa najnovšej štúdie zlikvidovať v Európe 640 000 pracovných miest. Na Slovensku to odhadom bude 7 000 miest.

Na Cypre sa definitívne zjednali podmienky reštrukturalizácie Bank of Cyprus. Z vkladov nad 100 000 eur sa nakoniec premení na takmer bezcenné akcie až 47,5%

Viacerí členovia výkonnej rady ako aj šéf Mario Draghi pripustili, že budú zverejňovať záznamy z rokovaní.

Obamova stránka change.gov pred pár dňami zmazala jednu podstránku a chvíľu neskôr zrušila celý obsah webu?

Španielsko je v recesii už 8 kvartálov za sebou, z posledných 18 kvartálov bolo v recesii počas 13 z nich. V druhom kvartáli tohto roku zaznamenalo medzikvartálny pokles -0,1 % a medziročný -1,7 %:

Na Cypre sa definitívne zjednali podmienky reštrukturalizácie Bank of Cyprus. Z vkladov nad 100 000 eur sa nakoniec premení na (takmer bezcenné) akcie banky až 47,5%, nie 37,5% ako sa uvažovalo. Ani so zvyškom sa nebude dať voľne nakladať. Oстане síce v peňažnej podobe, ale zmrazený na termínovaných účtoch, zatiaľ minimálne na šesť až dvanásť mesiacov. Napriek kontrole pohybu kapitálu (ktorá Cyprus prakticky odrezala od zvyšku eurozóny a z cyperského eura spravila samostatnú menu) strácajú cyperské banky každý mesiac vklady v rádoch miliárd.

V najviac zasiahnutých štátoch sa objavujú prvé lastovičky v podobe návrhov na zníženie daní. Gréci chcú znížiť DPH pre reštaurácie, Portugalci potvrdili predchádzajúce dohady a nahlas uvažujú o znížení dane z príjmu právnických osôb na 19%. Wall Street Journal v článku spomína, že tak budú schopní konkurovať východoeurópskym štátom ako Česko či Poľsko. Slovensko bohužiaľ už v podobných prirovnaniach nespomínajú...

Miniatúrna zmena svitá aj v ECB. Viacerí členovia výkonnej rady ako aj šéf Mario Draghi pripustili, že budú zverejňovať záznamy z rokovaní (tzv. minutes). Tie boli dosiaľ tajné, pritom táto verejná inštitúcia na nich v podaní zopár mužov rozhoduje o kľúčových nástrojoch monetárnej politiky, ktoré ovplyvňujú životy všetkých občanov v štátoch eurozóny a neraz aj mimo nej.

Obchodné rokovania medzi štátmi či geopolitickými blokmi sú šachovou hrou mnohých hráčov. EÚ a Čína rozohrali jednu v podobe cla na solárne panely z Číny. Tie sa nepáčia európskym výrobcom panelov, ktorí o potrebe cla presvedčili Brusel. Čína odpovedala hrozbou cla na európske výrobky. Pridali sa ku nej európski stavitelia slnečných elektrární, ktorí naopak chcú panely kupovať čo najlacnejšie. Hoci EÚ a Čína dosiahli dohodu v podobe cla a kvót na dovoz, nie všetky lobistické skupiny sú spokojné, takže šachovnica sa ešte neodkladá.

Na veselú nótu ukončíme správou z USA. Zaznamenávať komunikáciu cudzích ľudí si vyžaduje veľa miesta a Bielemu domu sa zjavne míňa miesto na harddisku. Ako si inak vysvetliť, že Obamova stránka change.gov (založená ako súčasť prvej volebnej kampane v roku 2008) pred pár dňami zmazala jednu podstránku a chvíľu neskôr zrušila celý obsah webu? Na tej podstránke bol dokument z Obamovej predvolebnej agendy, v ktorom budúci prezident písal o dôležitom význame „whistleblower-ov“. Whistleblower je informátor, ktorý prezradí informáciu o nezákonnom konaní verejnej inštitúcie či politikov. Podľa Obamu z roku 2008 takíto ľudia sú príkladom patriotizmu a odvahy a ako budúci prezident sa ich zaviazal chrániť.

Škoda, že to museli zmazať, zhodou okolností práve v tých dňoch začala táto podstránka kolovať po internete. No nič, želim vám, aby ste sa cestou na dovolenku nezasekli dakde v odletovej zóne.

Martin Vlachynský